

Захист персональних даних: стандарти ЄС та Ради Європи

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	Для всіх
Спеціальність	Для всіх
Освітня програма	Усі освітньо-професійні програми
Статус дисципліни	Вибіркова, загальноуніверситетська
Форма навчання	очна(денна), заочна
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній або весняний семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити ЄКТС / 60 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Очна (денна) форма навчання - залік, МКР Заочна форма навчання – залік, ДКР
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	ФСП, кафедра інформаційного, господарського та адміністративного права Лекції / практичні кандидат юридичних наук, старший викладач Дубняк Марія Вікторівна викладач Самчинська Оксана Андріївна

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Захист персональних даних: стандарти ЄС та Ради Європи» дає уявлення про: систему нормативно-правових актів Європейського Союзу та Ради Європи, що регулюють відносини у сфері захисту персональних даних; поняття та види персональних даних; принципи та основні вимоги до обробки персональних даних в ЄС, контроль та нагляд за дотриманням законодавства у галузі та відповідальність за порушення законодавства ЄС про захист персональних даних.

Метою навчальної дисципліни є сформувати у здобувачів вищої освіти теоретичні знання та практичні навички роботи з персональними даними, культуру поведіння з даними у професійній діяльності, розуміння правових режимів інформації, що відноситься до персональних даних, порядку її використання, відповідальності за порушення законодавства про захист персональних даних та практичні аспекти захисту персональних даних.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати

Знання:

- сутність та зміст права на приватність;
- основні стандарти ЄС та Ради Європи у сфері захисту персональних даних;
- сутність поняття «персональні дані» та їх види;
- основні принципи та підстави обробки персональних даних, відповідно до нормативно-правових актів ЄС та Ради Європи;
- права та обов'язки суб'єктів під час обробки персональних даних;
- роль та важливість захисту персональних даних в сучасних умовах;
- підстави та наслідки відповідальності у сфері захисту персональних даних;

Уміння:

- пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів у сфері захисту персональних даних;
- використовувати отримані знання у практичній діяльності;
- застосовувати на практиці норми правових актів ЄС та Ради Європи у сфері захисту персональних даних;
- здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
- самостійно робити правильні висновки щодо стану основних проблем у сфері захисту персональних даних;
- використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для ефективного рішення спеціалізованих задач професійної діяльності з урахуванням вимог забезпечення захисту персональних даних.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни достатньо опанованих знань за обраною спеціальністю/спеціалізацією та знань, засвоєних під час вивчення шкільного курсу «Правознавство».

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні положення правового регулювання відносин, пов'язаних з обробкою персональних даних

Поняття та сутність права на приватність. Становлення інституту захисту персональних даних. Міжнародно-правові гарантії права на приватність. Правові засади захисту персональних даних в Європейському Союзі. Європейські стандарти захисту персональних даних. Загальний регламент про захист персональних даних (GDPR).

Тема 2. Основні терміни та поняття у сфері захисту персональних даних

Поняття «персональні дані». Види персональних даних. Спеціальні (чутливі) персональні дані. Поняття «обробка персональних даних». Складові обробки персональних даних. Поняття «профайлінг». Поняття «знеособлення персональних даних». Поняття «суб'єкт персональних даних». Поняття «контролер персональних даних». Поняття «оператор персональних даних». Поняття «одержувач персональних даних». Поняття «третя особа». Поняття «наглядний орган».

Тема 3. Принципи обробки персональних даних

Поняття та зміст принципів обробки персональних даних. Принцип законності, правомірності та прозорості обробки персональних даних. Принцип цільового обмеження. Принцип мінімізації даних. Принцип точності. Принцип обмеження зберігання. Принцип цілісності та конфіденційності. Принцип підзвітності.

Тема 4. Підстави обробки персональних даних

Загальні підстави обробки персональних даних. Персональні дані та конфіденційна інформація. Згода суб'єкта як підстава для обробки персональних даних. Вимоги до згоди на обробку персональних даних. Особливості обробки спеціальних категорій персональних даних (чутливих персональних даних).

Тема 5. Права суб'єктів персональних даних

Право суб'єкта даних на доступ. Право на виправлення. Право на стирання («право бути забутим»). Право на обмеження обробки персональних даних. Право на мобільність даних. Право на заперечення.

Тема 6. Порядок організації процесу обробки та захисту персональних даних

Складові частини процесу обробки та захисту персональних даних. Загальні вимоги безпеки обробки персональних даних. Політика приватності. Повідомлення про обробку персональних даних. Загальні обов'язки та відповідальність контролера щодо захисту персональних даних. Спільні контролери персональних даних. Загальні обов'язки оператора під час обробки персональних даних. Розмежування обов'язків контролера та розпорядника під час обробки та захисту персональних даних.

Тема 7. Особливості обробки персональних даних під час практичної діяльності.
Проблеми обробки та захисту персональних даних під час практичної діяльності.

Тема 8. Нагляд за дотриманням законодавства про захист персональних даних.
Відповідальність за порушення законодавства про захист персональних даних.

Наглядові органи. Порядок проведення контролю та нагляду за дотриманням положень GDPR.

Відповідальність за порушення вимог GDPR. Практика застосування відповідальності за порушення GDPR у різних країнах ЄС. Практика ЄСПЛ у сфері захисту персональних даних.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Бем М. В., Городиський І. М., Саттон Г., Родіоненко О. М. Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти: наук.-практ. посіб. Київ: К.І.С., 2021. 160 с. URL: <https://rm.coe.int/handbook-pers-data-protect-2021-web/1680a37a69>
2. Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних. — К.: К.І.С., 2020. — 432 с. URL: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-coe-edps-2018-handbook-data-protection_ukr.pdf
3. Асірян С.Р., Алексанян К.А. GDPR як стандарт захисту персональних даних в Європейському Союзі. *Право і суспільство*. 2021. № 6. 298-302.

Нормативно-правові акти:

1. Recommendation of the Council concerning Guidelines governing the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data (2013) as amended on 11 July 2013 by C(2013)79. URL: <http://www.oecd.org/sti/ieconomy/2013-oecd-privacy-guidelines.pdf>
2. Principles relating to the Status of National Institutions (The Paris Principles): Adopted by General Assembly resolution 48/134 of 20 December 1993. URL: <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/StatusOfNationalInstitutions.aspx>
3. Convention 108+ (Convention for the protection of individuals with regard to the processing of personal data) of 18th May, 2018. URL: https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/LIBE/DV/2018/09-10/Convention_108_EN.pdf
4. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28.01.1981. Офіційний вісник України. 2011. 14 січ. (№58). Ст. 701.
5. Додатковий протокол до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних щодо органів нагляду та транскордонних потоків даних від 8 листопада 2001 р. Офіційний вісник України. 2011. 14 січ. (№58). Ст. 708.
6. Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 року URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_242.
7. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних) від 27 квітня 2016 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text.

Допоміжна література:

1. Сопілко І. М. Генезис змісту категорії «персональні дані». Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2013. № 4. С. 62–66.
2. Булавина С., Давидова Т. Право на приватність у системі поколінь прав людини. *Історико-правовий часопис*. 2018. № 1. С. 10-14. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15120>
3. Кардаш А.В. Інформація про особу та персональні дані: окремі аспекти співвідношення. *Форум права*. 2017. № 4. С. 87-92.
4. Кардаш А.В. Право на приватність як основоположне право людини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2017. Вип. 47. С. 76-80.
5. Петік М., Мядзветська Ю. Неочевидні нюанси GDPR. Що треба знати про принцип Privacy by Design, щоб не отримати штраф на \$16 мільйонів. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/gdpr-and-privacy-by-design/>
6. Warren, Samuel D., and Louis D. Brandeis. The Right to Privacy. *Harvard Law Review*. 1890. Vol. 4. № 5. P. 193–220. URL: <https://doi.org/10.2307/1321160>
7. Мельник К. С. Правові та організаційні засади захисту персональних даних в умовах євроінтеграції України : к.ю.н. : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : захищена 2016-09-29; . Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України. 228 с.
8. Брижко В. М., Радянська А. І., Швець М. Я. Порівняльно-правове дослідження відповідності законодавства України законодавству ЄС у сфері персональних даних. К.: Тріумф, 2006. 256 с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методика опанування навчальної дисципліни базується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань на практичні заняття, самостійної роботи здобувачів з використанням основного і додатково матеріалу інформаційних джерел.

Під час практичних/семінарських занять дисципліни застосовуються різноманітні форми оцінювання результатів навчання, зокрема: виступи з усними доповідями, виступи з презентаціями, написання есе, дискусія, обговорення, усне опитування, вирішення ситуативних та практичних задач, тестування та модульна контрольна робота.

Мета практичних занять – надати допомогу при поглибленому вивченні теоретичних положень курсу, виробити у здобувачів вищої освіти вміння правильно орієнтуватися та застосовувати законодавство ЄС та Ради Європи у сфері захисту персональних даних.

Для підготовки до практичних занять необхідно використовувати лекційні матеріали, рекомендовану літературу та стандарти ЄС та Ради Європи у сфері захисту персональних даних.

6. Самостійна робота студента

До самостійної роботи студентів включається підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, а також опрацювання окремих положень міжнародно-правових актів. Розв'язок ситуативних та практичних задач.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами та завданнями викладача.

У разі виникнення складнощів під час підготовки до проведення практичного/семінарського заняття здобувач вищої освіти повідомляє про це викладача, а останній проводить індивідуальну або групову консультацію. Консультація може проводитися як очно, та й заочно з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій, залежно від встановленої форми проведення навчального процесу.

У разі проходження дистанційних курсів/тренінгів/вебінарів можливе зарахування результатів навчання до поточного рейтингу, за умови надання викладачу курсу підтверджуючих документів.

Детальні умови зарахування дистанційних курсів/тренінгів/вебінарів зазначені у підрозділі «Визнання результатів здобутих у неформальній освіті».

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять

Відвідування лекцій та практичних занять не є обов'язковим.

Бали за присутність на лекціях не нараховуються. Лише за присутність на практичних/семінарських заняттях здобувачі також не отримують бали. Основна частина рейтингу студента формується через активну участь у практичних/семінарських заняттях, належний рівень підготовки до них, а також підготовку додаткових доповідей, презентацій, вирішення практичних та ситуативних задач.

У разі пропуску практичного/семінарського заняття перездати теоретичний матеріал і практичні завдання бажано на наступній парі (практичному занятті), оскільки від розуміння попереднього матеріалу залежить якість засвоєння нових тем.

На практичних заняттях можна користуватись технічними засобами, мобільними телефонами, ноутбуками при опрацюванні нормативно-правових актів, демонстрації результатів дослідження, демонстрації та аналізу письмових документів.

Форми роботи

Під час захисту практичних завдань застосовуються такі форми: виступи з усними доповідями, виступи з презентаціями, дискусія, обговорення, моделювання проблемних та практичних ситуацій і пошук вірних рішень, тестування, модульна контрольна робота.

Заохочувальні бали

Критерій оцінювання	Ваговий бал
підготовка тез доповіді на науковій (науково-практичній) конференції або круглому столі за тематикою навчальної дисципліни	10
проходження тематичних курсів на онлайн-платформах	5-10
участь у вебінарах, лекціях, майстер-класах та інших заходах за тематикою навчальної дисципліни	5-10

Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% стартової складової рейтингової шкали оцінювання – балів, отриманих протягом поточного контролю, тобто 10 балів.

Виконання творчих робіт є добровільним, за їх невиконання штрафні бали не нараховуються.

Виконання творчих робіт може бути зараховано викладачем у якості відпрацювання пропущених семінарських занять. Обсяг відпрацювання та кількість балів визначаються викладачем у залежності від складності творчих завдань

Обов'язковими вимогами нарахування заохочувальних балів, є виникнення підстав для їх нарахування протягом навчального року, пред'явлення доказів, які підтверджують виникнення підстав (посилання на збірку тез, сертифікат, свідоцтво тощо) та в окремих випадках проходження усної співбесіди з викладачем або написання письмового звіту за тематикою заходу.

Визнання результатів здобутих у неформальній освіті

У разі проходження дистанційних курсів та/або вебінарів та участі у інших заходах, пов'язаних з тематикою дисципліни можливе зарахування результатів навчання до поточного рейтингу, за умови надання студентом підтверджуючих документів.

Зокрема, в межах вивчення дисципліни студентам запропоновано пройти наступні онлайн-курси:

- Захист персональних даних. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/371>
- Захист персональних даних. Спеціалізований курс. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/372>
- Освітній серіал «Персональні дані»: URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/personaldata>

Умови зарахування:

- тематика курсу/тренінгу/вебінару дотична до тем, які розглядаються під час вивчення дисципліни;
- здобувач освіти надає сертифікат, або інший документ, який підтверджує проходження курсу/вебінару/тренінгу (за можливості із активним посиланням для перевірки автентичності);
- у підтверджувальному документі зазначено одночасно прізвище та ім'я здобувача вищої освіти;
- результат проходження дистанційного курсу 75% від можливого результату методики оцінювання курсу;
- дата проходження курсу (іншого заходу) припадає на поточний навчальний рік.

Викладач залишає за собою право провести усну співбесіду або отримати від здобувача вищої освіти короткий звіт про результати проходження курсу для того, щоб пересвідчитися, що студент особисто та добросовісно проходив курс.

Виконання вказаних робіт може бути зараховано студенту як відпрацювання занять за темою, попередньо узгодженою із викладачем.

Залежно від кількості прослуханих тем, складності виконуваних завдань та тривалості вебінару (іншого заходу), до поточного рейтингу студента може бути зараховано від 5 до 10 балів.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів. Для цього потрібно звернутись до викладача в письмовій формі та очікувати відповідного роз'яснення. Роз'яснення надається викладачем в усній формі у присутності заявника та старости групи.

Академічна доброчесність.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки.

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

1) Відповіді та доповнення відповідей інших студентів у процесі роботи на практичних/семінарських заняттях, участь в обговоренні;

1) Вирішення тестів, підготовка доповідей, презентацій, вирішення ситуативних задач на практичному/семінарському занятті;

2) МКР;

3) За необхідності – залік.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Відповіді на теоретичні питання та доповнення відповідей інших студентів у процесі роботи на практичних заняттях, участь в обговоренні та дискусіях.	35	5	7	35
2.	Вирішення тестів, підготовка доповідей, презентацій, вирішення ситуативних задач на практичному занятті.	35	5	7	35
3.	Модульна контрольна робота	30	30	1	30
	Всього				100

Модульна контрольна робота

Ваговий бал	Критерій оцінювання
30	Виконується у формі тестових завдань

Календарний рубіжний контроль

Метою проведення календарного рубіжного контролю є виявлення якості виконання графіка освітнього процесу студентами.

Критерій	Перший	Другий
Термін	8-й тиждень	14-й тиждень
Умови отримання позитивного результату	10 балів	40 балів

Семестровий контроль: залік.

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так, для студентів, які виконали умови допуску до заліку і мають рейтинг ≥ 60 балів.

Обов'язкові умови допуску до заліку (денна форма навчання)
Виконання МКР
Поточний рейтинг $RD \geq 40$

У разі незгоди здобувача з поточним рейтингом і бажанням отримати вищий рейтинг, здобувач може за тиждень до останнього заняття повідомити викладача, про намір скласти залік, який буде проведено на останньому занятті.

Перелік орієнтовних питань до заліку:

1. Поняття та сутність права на приватність.
2. Міжнародно-правові гарантії права на приватність.
3. Право на приватність та захист персональних даних.
4. Правові засади захисту персональних даних в Європейському Союзі.
5. Загальний регламент про захист даних (GDPR).
6. Сфера дії Загального регламенту про захист даних.
7. Нормативно-правове визначення поняття «персональні дані». Види персональних даних.
8. Принципи обробки персональних даних: поняття та зміст.
9. Зміст принципу законності, правомірності та прозорості обробки персональних даних.
10. Зміст принципів цільового обмеження, мінімізації даних та обмеження зберігання персональних даних.
11. Принцип точності, цілісності та конфіденційності персональних даних.
12. Суб'єкти відносин у сфері обробки персональних даних.

13. Суб'єкт персональних даних: поняття та основні права.
  14. Право на доступ до персональних даних.
  15. Право на виправлення та право на стирання персональних даних («право бути забутим»).
  16. Право на обмеження обробки персональних даних.
  17. Право на мобільність даних.
  18. Право на заперечення та автоматизоване індивідуальне вироблення й ухвалення рішень.
  19. Контролер та його правовий статус.
  20. Спільні контролери.
  21. Оператор та його правовий статус.
  22. Обов'язки контролера щодо захисту персональних даних.
  23. Обов'язки оператора щодо захисту персональних даних.
  24. Розмежування відповідальності контролера та оператора у сфері захисту персональних даних.
  25. Треті особи та одержувач як суб'єкти правовідносин із захисту персональних даних.
  26. Поняття та складові обробки персональних даних.
  27. Поняття «профайлінг».
  28. Поняття «знеособлення персональних даних».
  29. Поняття захисту персональних даних.
  30. Порядок організації процесу обробки персональних даних.
  31. Основні вимоги безпеки персональних даних.
  32. Політика приватності.
  33. Повідомлення про обробку персональних даних.
  34. Загальні підстави обробки персональних даних.
  35. Особливості обробки спеціальних категорій персональних даних.
  36. Згода суб'єкта персональних даних як підстава для обробки персональних даних.
- Вимоги до згоди на обробку персональних даних.
37. Обробка персональних даних на підставі закону.
  38. Укладення та виконання договору як підстава для обробки персональних даних.
  39. Співвідношення поняття «персональні дані» та «конфіденційна інформація».
  40. Контроль та нагляд за додержанням законодавства про захист персональних даних.
  41. Відповідальність за порушення вимог до обробки персональних даних.
  42. Особливості обробки персональних даних під час здійснення професійної діяльності.
  43. Проблемні питання захисту персональних даних.
  44. Роль захисту персональних даних в сучасних умовах.
  45. Практика Європейського суду з прав людини, щодо застосування принципів обробки персональних даних.

Таблиця переведення рейтингових балів за університетською шкалою

Рейтингові бали	Оцінка за університетською шкалою
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: к.ю.н., ст. викладач кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права Дубняк Марія Вікторівна, викладач кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права Самчинська Оксана Андріївна

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 8 від 02.06.2023 р.).